

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXVIII (22)

No. (Štev.) 19

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

8. maja 1969

Padec de Gaulle

Od Napoleona III. Francija ni imela tako odločilnega, pa tako vihravega predsednika, kakor je bil general Charles de Gaulle.

Churchill ga je leta 1940 imenoval „možna bodočnosti“, kar je pozneje dokazal s svojimi poseganjem v razvoj dogodkov med drugo svetovno vojno in po njej, do današnjih dni.

Zamerjajo mu, čeprav so si velik del Francozov in mnogi njegovi zavezniki želeli, da bi izginil s svetovne pozornice, da je stavil na kocko svojo politično kariero in usodo Francije s plebiscitom za ustavni spremembi, ki med reboj nimata nobene zveze; odvzem odločilne moči senatu in upravna reorganizacija države. Toda De Gaulle se je tako odločil, plebiscit objavil in ga izvedel, ter ga navezal na svoj predsedniški položaj. Napovedal je svoj odstop, če bo plebiscit izgubil. To je storil, čeprav mnogi niso verjeli, da bo grožnja izvršil.

General De Gaulle je postal pred drugo svetovno vojno znan predvsem izven me'a svoje domovine, pri takratnem največjem nasprotniku Francije, Hitlerjevi Nemčiji, ko je objavil svoje teze o nujnosti tankovske opreme francoske vojske. Francoski generalni štab ga ni poslušal, pač pa so nemški generali njegove ideje prevzeli in zmotorizirali nemško vojaško silo, s katere so potem zaslužili Evropo.

Iz Londona in pozneje iz Afrike je De Gaulle vodil osvoboditev Francije in bil med prvimi zahodnimi osebnostmi, ki so stopile po zavezniški invaziji na evropska tla. Doživel je svoj največji triumf, ko je kot osvoboditelj korakal skozi Pariz. Toda s koalicijsko vlado Francije ni mogel vladati in se je umaknil na svoje posestvo pri Parizu. Leta 1953 ga je Francija v težki notranji krizi v zvezi z alžirskim vprašanjem poklicala na vodstvo, na katerem je ostal do 17. aprila t. l. Peta republika je pod njegovim vodstvom prebrodila mnoge krize, eno največjih lansko leto v boju s komunisti na pariških ulicah.

Svetovno časopisje je poročalo o De Gaulleu, kakor bi bil umrl. Dolgi stolpec o njegovem pestrem življenju so polnili strani največjih dnevnikov. Ugotavljajo, da je zadnji od medvojnih velikih: Churchilla, Roosevelta in Stalina, s katerimi je tvoril četvorico, ki se je zalekla uničiti Hitlerja in Mussolinija, odn. njun nacizem in fašizem. Bil pa je istočasno zagrižen nasprotnik komunizma ter je spretno igriral francosko komunistično partijo ob osvoboditvi Francije, da je ostala nemočna v svojih načrtih za polastitev oblasti. Nekateri ga primerjajo po veličini s Churchillom in Adenauerjem, drugi ga postavljajo pred njiju. Imel je namreč v zadnjih letih večji vpliv na razvoj dogodkov v Evropi in drugje po svetu, kakor sta jih po vojni imela njegova bojna tovariša.

De Gaullov padec je tako presenetil Francoze, da razen nekaj marksističnih demonstracij v tkim. latinski četrti Pariza, ni bilo ljudskih valovanj po državi. Večine Francozov se je polastil, kakor je izrazil nek radijski poročevalec, celo občutek krivde, da so glasovali proti De Gaulleu. Še predobro je večini v spominu doba neprestanih vladnih menjav v četrti republiki, medtem ko je stabilnost De Gaullove pete republike za Francoze in ves svet samo po sebi umevna stvar.

Odmev v zunanjem svetu je bil različen. V ZDA so novice od De Gaullovem porazu sprejeli z vprašanjem, kaj sedaj? Odnosi med Francijo in ZDA so bili po Kennedyjevi smrti prav v zadnjih tednih na najvišji stopnji. Ni dvoma, da se sedaj Nemčiji odpirajo možnosti prevzema vodilnega položaja v govornikom Združene Evrope po vseh Zahodnoevropskih državah, le da jim nihče ne more garantirati, da se ne bi mogel v Franciji ali v kateri koli drugi zahodnoevropski državi spet kdaj pojaviti državnik De Gaullova ekskluzivističnega kova.

Anglija in skandinavske države ugotavljajo, da se jim sedaj odpirajo večje možnosti včlanjenja v Skupni evropski trg.

Najhujši udarec pa je v zunanjem

FRANCIJA SE PRIPRAVLJA NA VOLITVE

Francoska gaullistična stranka je enoglasno izvolila Georgesga Pompidouja za svojega predsedniškega kandidata za volitve, ki bodo 1. junija v Franciji. 57 letni Pompidou je pristaš obnovitve tesnih odnosov med Francijo in ZDA ter je bil 25 let zvest De Gaullov privrženec. V zadnjih mesecih je izgubil popolno generalovo zaupanje, ker je imel svoje poglede do francoskih odnosov do ZDA, ZSSR in Anglije ter do drugih svetovnih problemov. Takoj po svojem imenovanju za predsedniškega kandidata je Pompidou izjavil, da bo treba vprašanje britanske včlanjenja v Skupni evropski trg znova preučiti, da pa britansko včlanjenje ni odvisno samo od Francije. V širokih potezah pa bo francoska zunanja politika ostala nespremenjena, je trdil Pompidou, če bo on izvoljen za novega francoskega predsednika.

Socialisti in komunisti se niso mogli zediniti za skupnega predsedniškega kandidata, da si je francoska KP neizmerno trudila, da bi se to zgodilo. Francoski komunisti so namreč upali, da bodo mogli povezati vse levičarske stranke in gibanja v enotno protigaullistično fronto, s čimer bi mogli upati na poraz Pompidouja.

Toda socialistični prvak, marsejski župan Gaston Defferre je dosegel, da so socialisti zavrnili sodelovanje s komunisti ter je bil po dvakratnem gla-

sovanju izvoljen za socialističnega predsedniškega kandidata. Socialist Francois Mitterand pa je umaknil svojo kandidaturo.

Prvo glasovanje na zborovanju socialistične stranke o predlogu, da naj bi se socialisti posvetovali še z drugimi levičarskimi skupinami in s komunisti o možnostih skupnega protigaullističnega predsedniškega kandidata se je izteklo z rezultatom 1574 za predlog in 1567 proti predlogu. Defferre je vsled mikroskopske razlike (7 glasov) dvomil v poštenost glasovanja ali štetja glasov ter je zahteval ponovne volitve. Te so se iztekale z 1815 glasovi proti posvetovanju s komunisti, za predlog je glasovalo 1500 navzočih, 176 pa se je glasovanja vzdržalo.

Predsedniški kandidat skrajno levičarske socialistične skupine PSU je postal Michel Rocard, kandidat tkim. neodvisne evropske stranke na 46 letni Marcel Loskuin. Komunistična partija je za svojega predsedniškega kandidata postavila Duclosa.

Do 13. maja morajo vsi predsedniški kandidati prijaviti svoje kandidature, volilna kampanja pa se bo uradno začela 16. maja t. l. Če na volitvah 1. junija noben kandidat ne bo dobil 50 odstotkov glasov, bodo naslednje volitve med dvema vodilnima kandidatom 15. junija.

Pavel VI. za socialno pravičnost

Papež Pavel VI. je na praznik sv. Jožefa-delavca, 1. maja t. l. v baziliki sv. Petra v Rimu v nagovoru na množice vernikov pozval odgovorne kroge, naj čim hitreje izboljšajo socialne in gospodarske razmere delavskih množic.

Govor je imel med koncelebrirano mašo s 33 novimi kardinali iz 19 držav ter je v njem pozval tudi cerkvene kroge, naj sodelujejo v akcijah za odpravo razrednega boja, ki se bje vsled „bolehich nenanakosti med revnimi in bogatimi sloji.“ je govoril Pavel VI. „Delavski razred je vsak dan bolj nesrečen ter ga v nekaterih slučajih celo ponižujejo,“ je dejal papež.

„Zato prihaja do bojev, ki globoko režejo v naš čas, bojev, kateri, čeprav so doprinesli izboljšave, ki jih ni mogoče zanikati, pa vendar često razkra-

jajo človeški um v dejansko škodo splošne blaginje.“

Katoliška Cerkev je vedno branila delavce v interesu večje socialne pravičnosti,“ je poudarjal Pavel VI., „in to pomoč še vedno potrebujejo. Gospodarska neenakost, ki je bila že deloma odpravljena, ponovno narašča z nevarnimi posledicami. Človeka še vedno ponekod izkoriščajo kot orodje, po hladnih računih zakonov gospodarstva,“ je dejal Pavel VI.

Za novega tajnika za zunanje zadeve Vatikana je Pavel VI. imenoval 63 letnega francoskega kardinala Jeana Villota, na mesto 86 letnega italijanskega kardinala Cicognanija,

Zadnji neitalijanski vatikanski tajnik za zunanje zadeve je bil pod papežem sv. Pijem X. v letih 1903 do 1914 španski kardinal Rafael Merry del Val.

Moskovska ofenziva za proslavljanje Lenina

Moskva se je zagrizla v izpeljavo svojega propagandnega načrta za svetovno proslavljanje 100-letnice rojstva ustanovitelja komunistične Rusije Vladimirja Uljanova Lenina. Dosegla je, da ga bo proslavil tudi UNESCO.

Sovietski delegat Pavel Šahov je seljal tudi v komisiji Združenih narodov za dekolonizacijo sprožil predlog o proslavljanju 100-letnice rojstva Lenina kot „največjeje borca za osvoboditev narodov izpod kolonialnega imperijalizma“, da si vsemu sve'u znano, da je danes ravno ZSSR največja kolonialna sila na svetu.

svetu z De Gaullovim porazom doživela Moskva, ker se ji je podrl dragocen most na Zahod. Kljub temu, da ostaja Moskvi upanje, da bo v Franciji brez De Gaulle francoski komunistični partiji lažje ribariti v kalnem in usmerjati državo v krepkejši sovjetskega bloka, pa jo še bolj preveva strah pred možnim vznikom Zahodne Nemčije kot vodilne velesile v Zahodni Evropi.

Z odhodom De Gaulle s francoske politične pozornice se je za Francijo, za Evropo in za ves svet končalo novo razdobje zgodovine. Poglavlje, ki se začneja, skriva v sebi vrsto vprašanj, na katera bo moral v prvi vrsti odgovoriti francoski narod in pokazati, če je zrel in dorasel nalogam, ki mu jih nalaga zgodovina. V preteklosti je Francija dokazala, da rada zamenjuje svobodo z anarhijo, da še daleč ni uravnovešana za demokracijo, temveč da se počuti varno pod diktatorsko roko. De Gaulle je bil poosebljena Francija, vase zavečrovana veličina, ki se vsak trenutek lahko zruši.

In kakor se je zgodilo v Komisiji za človečanske pravice, tako je tudi v Komisiji za dekolonizacijo bil edini, ki je povzdignil glas proti sovjetskemu predlogu, ameriški delegat Seymour Finger, ki je sovietski predlog zavračal z naslednjim izjavo:

„Čeprav ne vidim nobene zveze s predmetom, ki ga obravnavamo, je sovjetski delegat predlagal, naj bi ta 24-članska komisija proslavljala 100-letnico rojstva Lenina, ki bo aprila prihodnjega leta.“

Če naj bi leto 1970 uporabili za proslavljanje vseh tistih, ki so se borili za neodolčo, se mi zdi, da bi bilo pravične pripraviti bolj reprezentativni seznam takih oseb.

Imamo,“ je dejal Finger. „Jurija Washingtona, ki se je rodil 22. februarja 1732 in je bil prvi, ki se je boril za neodvisnost kolonije. Imamo tudi Woodrowa Wilsona, rojenega 28. decembra 1856 in Franklina D. Roosevelta, rojenega 30. januarja 1882, katerih napore za neodvisnost narodov vsi poznamo. Prav tako imamo Simona Bolivarja, ki je bil osvoboditelj mnogih latinskoameriških narodov in Mahatmo Gandhija, ki je s svojimi napori pridobil neodvisnost petini človeštva.“

Poteza generala De Gaulle, ki je podelil neodvisnost tolikim afriškim narodom, spada v to vrsto akcij. Odlični afriški vodje, kakor so Haile Selassij, predsednik Senghor, Houphuet-Boigny, Bourguiba in Jomo Kenyatta so bili odločilne osebnosti v afriškem gibanju za neodvisnost. Če se bo Komisija odločila slaviti tiste, ki so odločilno sodelovali pri samoodločbi narodov, potem bo treba prav gotovo slaviti te in še druge odlične državnike,“ je zaključil Finger.

El mes de Mayo

Al comenzar el mes de mayo, se refirió el papa Paulo VI en una de sus acostumbradas reuniones con los peregrinos, a la sociedad contemporánea. Fustigó el vicio y la depravación imperantes y señaló que la degradación moral parece haberse convertido en una siniestra moda.

Los católicos deben “consagrar este mes de mayo a la santísima Virgen y meditar sobre su pureza”, manifestó Paulo VI, y terminó diciendo que „En días como éstos, en que se asoma al abismo espantoso y perverso de la ruindad el vicio y el crimen, será provechoso recordar a la ‘Rosa Mística.’“

Mesec maj

Ob pričetku meseca maja je papež Pavel VI. med enim običajnih sestankov z rožnarji omenil stanje sodobne družbe. Bičal je pregreho in razvratnost, ki vladata, in izjavil, da izgleda, kot da bi se moralen propast spremenil v strahotno modo.

Katoličani morajo „ta mesec maj posvetiti presveti Devici in premišljevati o čistosti“, je opominjal Pavel VI. ter zaključil z besedami: „V današnjih dneh, ko se odpira grozno brezno izprijenosti, in pogube, pregrene in zločina, je koristno, da se spominjamo ‘Rože skrivnostne’“.

I Z T E D N A V T E D E N

V Venezueli skušajo navezati stike med vlado in raznimi gverilskimi skupinami. Te so same ponudile premirje, ki so ga pripravljene sprejeti, če bi jim ugovarjali pogoji. Vendar je že takoj v začetku šef gverilskih skupin Moisés Moleiro izjavil, da vlada ne kaže resne volje za spravo.

Pavel VI. je ukazal, naj se končajo poizkušnje za radikalne spremembe v opraviilu svete maše. Potrdil pa je vse doslej v Cerkvi vpeljane spremembe in istočasno še ukinil 1900 let staro pravilo, da morajo biti ženske v cerkvi pokrite.

Študentski nemiri so prisilili vlado v ZDA, da je začasno zaprla več univerz. Že nekaj časa se vrstijo izgrede na višjih šolah in se vlada boji, da bi to povzročilo splošen val nemirov še pri črnih.

V Indiji bodo imeli predsedniške volitve šele čez šest mesecev. Tako je odločila vlada, ki jo vodi Indira Gandhi. Novi predsednik bo zasedel mesto, ki je ostalo prazno zaradi nenadne smrti dosedanjega predsednika Zakira Husaina.

V Izraelu narašča vtis bližanja nove odprte vojne z arabskimi državami. Da je prepreči, je Golda Meir, ki zavzema položaj predsednice vlade, predložila mirovni program. Ta sestoji iz 6 točk, in v glavnem zahteva direktna pogajanja ter priznanje Izraela s strani arabskih sosedov.

Preteklo nedeljo je imela čilenska krščanska demokracija notranje volitve. Zmagala je sekcija, ki jo vodi sedanji predsednik Frei, proti tistim, ki so zahtevali povezavo z levičarskimi stranka-

mi, celo s komunisti. Posledica je bila ta, da je premagani sektor stranke pričel upoštevati možnost odcepitve. To se sedaj skuša preprečiti. Zasedanje stranke je bilo predvidevano budoče zadržanje krščanskih demokratov pred bližajočimi se predsedniškimi volitvami.

Nova bolivijska vlada

Nova bolivijska vlada pod predstvom bivšega podpredsednika Sileasa Salinas je sestavljena iz petih članov bivše Barrientosove vlade, dveh častnikov in enega ženskega člana. Salinas je imel velike težave s kmečkim prebivalstvom, ki je sledilo tragično umrlemu Barrientosu, ki pa je nenaklonjeno civilnemu predsedniku, kakor je sedaj Salinas.

Vrhovni poveljnik bolivijske vojske general Ovando, ki se je takoj po Barrientosovi smrti vrnil iz ZDA, kjer je bil na uradnem obisku, v La Paz, je podprl Salinas v njegovih naporih za sestavo nove vlade. Prav tako so se pomirile študentske organizacije, navh vsega pa je še lapaški nadškof v posebni poslanici pozval državljane na red in mir in sodelovanje z novo vlado. Organizacija bolivijskega kmečkega prebivalstva Kmečka zveza je zahtevala Salinasov odstop in predajo vlade generalu Ovandu. Toda Ovando se je postavil v bran Salinasu in pozval kmečko prebivalstvo, da se mora držati ustavnih določil in počakati novih predsedniških volitev, ki bodo sredi prihodnjega leta. Kmečka zveza se je Ovandovemu pozivu vdala in sedaj podpira Salinasovo vlado.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Zborovanje guvernerjev v Córdoba.

V Cordobskem gorskem kraju Alta Gracia, so se v nedeljo 4. t. m. zbrali guvernerji 23 argentinskih provinc, da pregledajo dosedanje delo, preučijo možnosti bodočih ukrepov, pripravijo načrte in programe za izvedbo sprememb, ki so bistvene važnosti za bodoči razvoj države na raznih poljih. Zborovanje se je nadaljevalo do pretekle srede 7. zvečer, ko se je zaključilo s končnim zasedanjem. Predsednik države gen. Onganía se je priključil zborovanju v ponedeljek 5. Poleg njega in guvernerjev, so bili prisotni na zasedanjih še notranji minister dr. Borda, državni tajnik vlade in družbene pomoči, ravnatelj za narodne načrte, ter vladna programacijska ekipa. Razgovori in zaključki so bili predvsem o reorganizaciji občin, katerim se namerava dati večjo važnost na razvojem polju; o načrtih za narodni razvoj v okviru pokrajin; konkretni načrt o delih v letu 1969 ter razgovor o delu Federalnega Sveta za Investicije. — Ena glavnih tem, ki sicer ni bila na programu, a je bila praktično prisotna v vseh debatah, je problem sodelovanja — participacije, ki ga želijo vpeljati predvsem na občinskem, nato pa na provinciškem nivoju. Tak način sodelovanja, potom civilnih organov, ki svetujejo o delu in ukrepih občinskih ali provincijskih vlad, je že več mesecev vpeljan v Córdoba, kot preizkusna faza za bodoče podobne ureditve v vseh provincinah.

Anglija zopet ustavlja uvoz mesa

Pod pretvezo, da je uvoženo meso iz predelov Južne Amerike krivo aftose, ki je lansko leto razgrajala med živino v Angliji, je ta država zopet omejila uvoz mesa. Od avgusta bo Anglija uvažala le meso brez kosti. S tem so močno prizadete Argentina, Brazil in Urugvaj. Vendar argentinski ekonomski krogi menijo, da bodo lahko ustregli angleškim zahtevam. Poleg tega je Patagonija izven cone, kjer je razširjena aftosa. Argentinceem se tudi odpirajo novi trgi, tako da angleški ukrep ne bo imel hujših posledic za domačo ekonomijo.

Kratke novice

Letalska nesreča se je pripetila v Córdoba. V okraju Rio Cuarto je ob pristanku padlo na zemljo in se užgalo vojaško letalo tipa Douglas C-47. Na posledicah poškodb je bilo deset mrtvih in le ena potnica se je rešila s hudimi poškodbami.

V Tucumanu so odkrili teroristično celico. Policija je preiskala več sumljivih stanovanj, zaplenila mnogo orožja, eksplozivov, propagandnega materiala, in zaprla več sumljivih oseb. Sedaj se raziskujejo možni stiki med Tucumanom in drugimi predeli države.

Škofovske konferenca, ki je bila pretekli teden zasedala v San Miguelu, je izdala prvi del dokumenta o svojih zaključkih. Ostali del bo sporočen javnosti tekem tega tedna. O njem homo poročali v prihodnji številki.

Dr. Janžekovič nima prav

Lani je minilo 100 let od rojstva Aleša Ušeničnika. (1868—1952). V domovini se je te obletnice spomnil Bogoslovni vestnik v št. 2-4. Lepo in temeljito razpravo je napisal o tem velikem Slovencu Anton Strle. Deli jo v poglavja: Na razpotju, Veliki učence velikih učiteljev, Odlični profesor teologije in filozofije, Katoliški ideolog skozi malone pol stoletja (Apologet, Usmerjevalec verskega življenja, Sociolog, Oblikovalec slovenskega filozofskega jezika) in končno odgovori Strle pozitivno na vprašanje: Ali je Aleš Ušeničnik tudi še danes aktualen mislec? V tem poglavju razprave Strle tudi ugotavlja:

„Alešu Ušeničniku je bilo dano iz nebes tako veliko, da bi mogel postati na svetovnem nebu filozofije in teologije zvezda prve vrste in doseči svetovno slavo, če bi bil rojen kot sin velikega naroda ne pa kot sin tako rekoč bajtarskega naroda, ki neredko ne more prav ceniti dobrega in zdravega domačega kruha, misleč, da mora biti peka bogatega in košatega soseda vse imenitnejša.“

V št. 7-9 revije Nova pot, ki jo izdaja Cirilmetodijsko društvo katoliških duhovnikov v Sloveniji pa objavlja na uvodnem mestu razpravo o filozofu Alešu Ušeničniku dr. Janez Janžekovič. Tudi dr. Janžekovič daje Ušeničniku lepo priznanje. Saj pravi n. pr. med drugim: „Bolj ko se oddaljujemo od nje, bolj se dviga nad svoje sodobnike. Njegovo delo je takšno in tolikšno, da bi častno izpolnilo dve, tri človeška življenja...“

Presenetli pa brava razprave, zlasti če pozna dr. Janžekoviča in Ušeničnikovo osebnost in delo tale odstavke:

„Vendar mu nepristranski zgodovinar marsičesa, kar mu očitajo nasprotniki, ne sme zameriti. Ne sme mu zameriti, da je odklanjal komunizem in se odločil za solidarizem. Vsak človek ima pravico da z zakonitim sredstvi skuša uveljaviti družbeni red, ki ga ima za najboljšega. Ne sme zameriti, da ni razlikoval komunizma kot družbenega dela, in dialektičnega, ateističnega materializma in da je zaradi drugega še s tem večjo vneto zavračal tudi prvega. To dvoje še danes in tu pri nas nujno povezujejo mnogi marksisti sami. Tako povezovanje je sicer napačno. Komunizem kot družbeni red je v skladu s poljubnim humanističnim nazorom, z materialističnim celo najmanj, toda če komunisti sami pravijo, da komunizem ni brez materializma, jim je Ušeničnik imel pravico verjeti... Kaj mu torej zamerimo? Beseda „zamerimo“ bi bila v našem primeru krivična. Starčku, ki mu bolezen vsak dan bolj kali umski pogled, ni mogoče ničesar zameriti. No, pa recimo, kaj najbolj obžalujemo? To, da ni videl, da je bil nacizem ne samo smrtna nevarnost za slovenski narod, morda sploh največja v vsej naši zgodovini, marveč da je bil tudi za vero mnogo nevarnejši kakor komunizem. Ker tega ni uvidel, tudi ni uvidel, da je v takem primeru pomagati v sedlo komunistom manjše zlo, kot pustiti v sedlu naciste. Kadar je v deželi okupator, zlasti še tak okupator, takrat mora biti prva skrb vseh poštenih ljudi, kako preganjati okupatorja. Obžalujemo, da je Ušeničnik

velikanski ugled, ki si ga je bil pridobil s svojim delom, morda proti svoji volji, kril tiste, ki so z okupatorjem sodelovali, Ušeničnika je bila sama ljubeznivost in dobrot. Ušeničnik nikoli ni bil hujskač. Toda zgodilo se je, da so se hujskači nanj sklicevali... Na vseh naših velikih možeh je mogoče najti kake napake. Tudi na lepem Ušeničnikovem liku je senca. Mi se pa skušajmo iz slabosti naših velikih mož česa naučiti.“

Po Janžekovičevem mnenju naj bi bil Ušeničnik proti komunizmu le zato, ker mu je „starčku bolezen vsak dan bolj kalila umski pogled“. Tu pride najprej v polno nasprotje z Dr. Franom Grivcem, ki je leta 1952 ob odprtem grobu Ušeničnika na pokopališču v Ljubljani med drugim povedal: „Ko je čopolnil 70 leto življenja, je bil po tedanjem zakonu in običaju upokojen, a ni počival. Ravno na višku svojega življenja je bil, na višku svoje delavnosti in zdravja. Njegov bistri duh je zmagal nad prejšnjo telesno slabostjo in bolehnostjo. Še kot upokojenec je našo znanost obogatil z izvirnimi deli in povrh tega izdal svoje izbrane spise v desetih zvezkih. Razen samostojnih del je izdelal veliko prevodov latinskih papeških okrožnic, zlasti pa vzorni prevod Tomaža Kempčana Hoja za Kristusom.“

Dr. Janžekovič si tudi pomaga s sofizmom, ko pravi da je Ušeničnik bil za to, da ostanejo v sedlu nacisti. Če je bil proti temu da pridejo v sedlo komunisti... Priznava pa s tem, da je bil namen OF postaviti „v sedlo komuniste“ ne pa borba proti nacizmu. S tem pa je nehote povedal resnico, katero priznavajo danes že mnogi komunisti sami. Spoznali pa so to resnico Ušeničnik in vsi „pošteni ljudje“ že leta 1941. Ti pošteni so tudi dejanske hoteli in se pripravljali na to „kakšno preganjanje okupatorja“. Ker pa so bili odločno in pri zdravi pameti proti temu, da pridejo „v sedlo komunisti“, so jih komunisti zato pobijali. Danes jih je že zelo malo ki bi še verjeli, da je bila OF ustanovljena za borbo proti okupatorju, ne pa za izvedbo revolucije. Tako utemeljevanje, zakaj je bil Ušeničnik proti komunizmu kot ga navaja Dr. Janžekovič, je nevedno njega samega in žaljivo za Ušeničnika.

M. S.

Slovenski delegati v Zbor narodov

Predlog liste za slovensko delegacijo v zboru narodov so odobrili 31. marca na republiški konferenci SZDL Slovenije. Predlog je bil obravnavan na 60 občinskih kandidacijskih konferencah od 2. do 8. aprila v vseh slovenskih občinah. Toda nobeden predlog občin za spremembo predloga ni uspel, ker nobena ni podprla najmanj tretjina vseh občin. Zato je obveljal sledeči predlog slovenske delegacije za zbor narodov zvezne skupščine: Roman Albreht, Živa Beltram, Borut Pohte, Marko Bulc, Rado Dvoršak, Slavko Furjan, Franc Hudej, Radoslav Jonak, Svetlo Kobal, Vera Kolarič, Tone Kropušek, Anica Kuhar, Tine Lah, Drago Lipič, Jože Lončarič, Miran Mejak, Franček Mirtič, Bojan Polak, Zoran Polič, Tine Remškar, Mitja Ribičič, Vitja Rode, Marjan Rožič, Joža Vilfan, Marija Vogrič in Beno Zupančič.

Koliko narodnosti je v Jugoslaviji

Vse statistike so več ali manj nepopolne. Tako je verjetno tudi statistika, ki jo je objavil beograjski tednik „Ekonomska politika“ v številki z dne 27. januarja t. l. Pa je kljub temu zanimiva. Objavlja statistične podatke, koliko narodnosti je v Jugoslaviji in koliko prebivalcev šteje vsaka narodnost. Ugotavlja tudi, da je v Jugoslaviji več kot 15 različnih narodnosti. Po številu in odstotkih celokupnega prebivalstva jih navaja takole:

7.806.000	Srbov (42,1%)
4.294.000	Hrvatov (23,1%)
1.589.000	Slovencev (8,6%)
1.045.000	Makedoncev (5,6%)
973.000	Muslimanov (5,2%)
915.000	Albancev (4,9%)
514.000	Črnogorcev (2,8%)
504.000	Madžarov (2,7%)
183.000	Turkov (1%)
86.444	Slovakov (0,5%)
62.000	Bolgarov (0,3%)
61.000	Romunov (0,3%)
30.000	Čehov (0,2%)
26.000	Italijanov (0,1%)

Poleg tega se 317.000 državljanov smatra za Jugoslovane. Na ostale narodnosti, ki niso našteje, pa odpade še 140.000 prebivalcev.

Zanimiva je statistika, kje živijo pripadniki posameznih narodnosti:

Srbov živi preko 2.120.000 izven Republike Srbije. V Bosni in Hercegovini jih je 1.406.000. V Hrvatski republiki 625.000, v Macedoniji 43.000, v Črni gori 14.000 in v Sloveniji 14.000.

Hrvatov je izven Republike okrog 1.154.000. Od teh jih živi v Bosni in Hercegovini 712.000, v Srbiji 196.000, v Sloveniji 31.000, v Črni gori 11.000 in v Macedoniji 4.000.

Slovencev živi v Slovenski republiki 96%. Samo 4% živijo izven Slovenije.

Žena-mati, sama na polju in doma

Problem kmetijstva je v komunističnem režimu še vedno kompliciran. V zvezi z njim, se pojavljajo težave, za katere ne najdemo izhoda. Ena teh je dejstvo, da moška delovna sila odhaja iz vasi, obdelovanje zemlje in vodenje gospodarstva pa je v premnogih primerih prepuščeno ženskam. To so ugotovili tudi 16. aprila, ko so imeli v Beogradu skupno sejo konference za družbeno aktivnost žensk Jugoslavije in sekcije konference SZDLJ za družbeno-ekonomske odnose na vasi.

Kakor je znano, delijo v Jugoslaviji proizvajalce v razne stroke. Med temi vodijo v statistikah tudi kmetijske proizvajalce. Kdo spada med kmetijske proizvajalce ni jasno opredeljeno. Vendar navajajo, da je kmetijskih proizvajalcev v vsej državi 5.585.000. Prof. Marković je na navedeni seji 16. aprila ugotovil, da je od gornjega števila kmetijskih proizvajalcev več kot polovica žensk, to je 3.053.000. Porazna pa je bila nadaljnja ugotovitev, da je 1.800.000 primerov, kjer je obdelovanje zemlje in vodenje gospodarstva prepuščeno izključno le ženskam, ker so moške delovne sile odšle v mesta. Tako ženska dela na polju in doma, hkrati pa je mati.

TISK NAM ODKRIVA DUHOVNI SVET

Vprašanje duhovnosti je tudi vprašanje dobre besede, dobrega tiska. Da je med nami danes toliko narobe, je krivo nezavestno bežanje ljudi v nemir. Hrepenenje v mir vodi samo po eni poti — po poti duha. Naša zagledanost v zunanost nas iz leta v leto bolj in bolj ločeva od bogastva duha. Nič več se ne zavedamo, da brez duhovne osnove nič nismo, da brez nje izginjamo v vsakdanji ničevosti, da postajamo prazni. In kar je čudno, vsi imamo isti izgovor: Za knjigo, za dobro revijo, za dober časopis nimamo časa. Votli se ne samo naše osebno življenje, votli se življenje vse skupnosti. Prerez, če bi ga danes napravili, bi pokazal obupno revščino našega duhovnega življenja. Pod površino ni več veliko. Vsaka skupnost naj bo taka ali taka, ki misli, da je mogoče duhovno bogastvo nadomestiti z zunanjim, marsikaj plehkim sijem, je na poti v mrtvašnico.

Verjemite mi, da sem v zadnjih letih marsikaj premišljeval, kje je korenina nerganja, obojavanja, praznega govorjenja, kje so korenine velikih načrtov, ki so v oblake naslikani. Vedno sem se z vsake poti takega razmišljanja vrnil k isti točki: Edina trdna skala, na kateri bo obstalo vse, kar bo iz nas zrastle, je duh. Če brez tega gradimo, če brez tega sanjamo in v sanjah delamo načrte, bo vse postavljeno na pesek. Prišli smo v čas, v tisto najbolj nevarno dobo, ko smo duha pričeli zamenjavati s tehniko in se nam celo zdi, da smo na pravi poti.

Če stvari in dogodkov ne gledamo z duhom, stvari in dogodki zgube vsebino, vse postane samo zunanost, samo okvir.

Karel Mauzer, 2. februarja 1969, ob 120-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, na sestanku DSPB v Clevelandu

Na Hrvaškem jih je 39.000, v Srbiji 20.000, v Bosni in Hercegovini 6.000, ostali pa so razdeljeni po drugih pokrajinah v državi.

Pri naštevanju koliko posameznih narodnosti živi po mestih je navedeno, da v Beogradu živi 10.000 Slovencev, v Zagrebu 17.000, v Sarajevu 1.800, v Novem Sadu 1.060, v Mostaru 520, v Kopru 98.000.

V Ljubljani pa naj bi bilo po tej statistiki 9.300 Hrvatov, 4.500 Srbov in 1.130 Jugoslovancev.

Generale so odstavili

Potem ko je Sovjetska zveza zasedla Čehoslovaško republiko, so v Beogradu odstavili nekaj vodilnih generalov; zaupna poročila pravijo, da jih je bilo devet, med katerimi sta namesnika glavnega poveljnika Ivana Gošnjaka in načelnika generalnega štaba Mamovića. Ugotovili so namreč, da je bila obramba Jugoslavije nezadostno pripravljena in da ni bilo n. pr. na celem območju Vojvodine, to je na ravnini med Beogradom in madžarsko mejo nobenih vojaških sil. Petdeset tisoč sovjetskih vojakov, ki so nastanjeni na Madžarskem, bi skoro nemoteno vkorakali v Beograd, ker bi naleteli le na neznamen odpor maloštevilnih graničarjev in obmejnih uradnikov. Vodilni komunistični funkcionar je priznal, da bi sovjetske čete v primeru vkorakanja v Jugoslavijo z lahkoto dosegle Zagreb v šestih, Jadransko morje pa v dvanajstih urah.

Kaj pišejo?

Iz pisma akad. kiparja iz Naw Yorka z dne 20. aprila uredništvu Svobodne Slovenije:

Glede Zbornika me veseli Vašo sporočilo, da ga boste tudi letos izdali. Tako je prav.

Glede mojega sodelovanja Vam sporočam, da Vam bom poslal dva posnetka mojih najnovejših del, ki so bila razstavljena, in še en posnetek z odprtja razstave.

Trenutno sem zaposlen z deli za slovensko kapelo v Washingtonu D.C. in levo napreduje.

Mimo grede še to: nedavno ste posneli v Svobodni Sloveniji po Ljubljanskem Delu notico, da bodo v Ljubljani priredili mojo razstavo. To je letos ponovljena potegavščina, kakor lansko leto. Jaz sam o taki prireditvi nič ne vem. Tudi to, da bom šel prihodnje leto v Slovenijo. Nikar ne verjemite. Prosim Vas. Jaz tam pri komunizemskih nimam kaj početi. Toliko v informacijo in resnici na ljubo.

50-letnica slovenskih usmiljenk

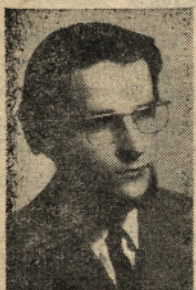
Slovenska provinca sester usmiljenk bo obhajala meseca novembra 50-letnico ustanovitve. Pred vojno so bile zaposlene predvsem v mnogih slovenskih bolnišnicah, zdaj pa skoraj vse delajo v Beogradu. Ljudje jih tam zelo cenijo, samo premalo jih je. Mnogi bi radi dobili sestro za oskrbo bolnika na domu. Kolikor pač zmorejo, se sestre odzovejo tem prošnjam.

Na čukarici v Beogradu je sester še veliko več. Od tam hodijo v službo v najrazličnejše bolnišnice in zdravstvene ustanove. Sprejemajo tudi novinke. Pogoj je končana osemletka. Še bolj je dobrodošla kandidatka z dovršeno srednjo šolo, npr. srednjo medicinsko.

Zaradi filozofije, kraljice znanosti

Argentinski študent slovenske krvi o lepota stare domovine in slabostih študija.

Pod gornjim naslovom je ljubljansko Delo objavilo dne 2. aprila t. l. intervju Tonija Kovačiča s študentom filozofije Jožetom Jarcem iz Argentine. Ta je hodil v gimnazijo v škofov zavod v Adrogué, nato pa v San Martin. Na univerzi El Salvador je tri leta hodil na filozofsko fakulteto, nato pa je odšel študirat v Evropo. Ker ni mogel dobiti štipendije na Dunaju, je odšel v Ljubljano. Pogovor se glasi:

Ne spominjam se več, kje sva se spoznala: morda na fakulteti, morda v kavarni. Vem samo, da sem mu zastavil običajno vprašanje, ki ga zmeraj zastavljam tujcem: Kako Vam je všeč pri nas? Mimogrede, Jože Jarc ni tujec. Ko je imel sedem mesecev je s starši zapustil Slovenijo. Šli so v Argentino. Vrnili se je pred letom dni. Tako je odgovoril:

„V Argentini sem slišal toliko nasprotujočih si mnenj o Titovi Jugoslaviji, da sploh nisem vedel, kaj je resnica in kaj ni. Hotel sem se prepričati

na lastne oči. Priznati moram, da sem presenečen. Presenetila me je naravna lepota Slovenije, kajti česa takega ne vidim v Ameriki. Kljub temu, da nisem imel denarja za študij, sem prišel študirat v Slovenijo, ker sem hotel dobiti objektivno sliko o ideologiji, ki ima v današnjem svetu tako pomembno vlogo — o marksizmu. V Južni Ameriki je to popolnoma nemogoče. Slovenija, dežela mojih prednikov, me je očarala in zato sem sklenil, da bom ostal nekaj časa.“

—Da bi spoznali deželo in ljudi?

„Argentinske pampe imajo svoj čar, vendar se pokrajina ne more meriti z živo lepoto slovenskih planin in hribov. Tudi nisem pričakoval take življenjske ravni delovnih ljudi. Vendar sem bil tudi razočaran. Študiram filozofijo in

v Argentini sem mislil, da je tamkajšnje kulturno življenje mrtvo. Zato sem pričakoval, da bom našel v Jugoslaviji, v osrčju Evrope, visoko razvito kulturno raven. Študij na fakulteti pa me je razočaral predvsem zato, ker se mi zdi preveč mahinalen in stiliziran.

Presenetilo me je, da v Sloveniji ni mogoče študirati čiste filozofije. Ne morem razumeti, da ni na filozofski fakulteti niti posebnega oddelka za filozofijo, kjer bi mogli študentje absolvirati. Vzporedno s čisto filozofijo morajo študirati še kak drug predmet in to samo zato, ker ne morejo dobiti službe, če diplomirajo samo iz filozofije. Zdi se mi, da se takšna znanost, kot je filozofija, ne bi smela podrežati ekonomskim interesom. Večina študentov na filozofski fakulteti sploh nima prave predstave o filozofiji, ki je zame kraljica znanosti in nosilka žive človeške misli. Brez nje si ne morem zamisliti prave kulture.“

—Toda literature je dovolj?

„Žal ne. Preseneča me pomanjkanje svetovne strokovne literature. Če pogledam izložbe in zaloge knjig v knjigarnah, zaman iščem prevode velikih svetovnih mislecev, tako z Vzhoda kot z Zahoda. In največji paradoks: ne morem dobiti ustrezne literature v slovenskem jeziku za študij ideologije, na

kateri sloni naša družbena ureditev — marksizma.“

—Imate prav, vendar ne pozabite, da smo majhen narod, saj je Slovencev komaj za predmestje kakšnega ameriškega velemissa. Kljub temu smo zelo napredovali. Vsaj kar zadeva življenjsko raven.

„Res je, da se jugoslovanski življenjski standard lahko postavi ob stran argentinskemu, v nekaterih stvareh je celo višji, saj nisem nikjer opazil takega siromaštva, kot ga je lahko videti v Argentini. Reči pa moram, da se je v zaletu za dvig ekonomske ravni zanemarila kulturna raven, ki je po srečku vsakega naroda.“

—V Argentini živi razmeroma mnogo Slovencev. Povejte kaj o njih.

„Razdeljeni so v dve skupini: v stare emigrante, ki so prišli do druge svetovne vojne, in v politične begunce po vojni. Med njimi je velik prepad. Prvi so podpirali NOB, drugi pa širijo propagando proti novi Jugoslaviji. Prav zato so med njimi ostra nasprotja.“

—Kaj pa nova, mlada generacija?

„Med njimi pa počasi izginja stara narodna zavest in vse bolj se utapljaajo v novi ambient. Srečal sem mlade Slovence v raznih slovenskih klubih, ki so govorili med seboj samo špansko. Zdi

se mi, da se Slovenci prehitro prilagajamo, če nismo neposredno zainteresirani za svojo narodnost.“

—Kaj pa sodite o mladini v Sloveniji?

„Zdi se mi, da je nekoliko preveč alkoholizirana. Nikjer v Argentini nisem videl, da bi mladina, zlasti študentska, toliko pila. Nasplošno pa se mi zdi precej nezainteresirana za razna, po moje življenjsko važna vprašanja. Zdi se mi, da bi morala univerza predvsem naučiti misliti mladega človeka. Večina študentov, ki jih poznam, študira zaradi položaja in ekonomske eksistence, ne pa zaradi znanosti same. To je moj vtis, ki pa je lahko tudi zmoten, ne zamerite. Rad bi, da bi bilo tako.“

—S čim pa se preživljate?

„Delam preko študentskega servisa pri podjetju Zito.“

—In kako usklajate to delo s študijem?

„Težko. Štipendije ne dobim preprosto zato, ker študiram filozofijo. Ustanove, ki dodeljujejo štipendije, pa ne vidijo v tem študiju nobene posebne koristi. No, poglavito, da jo vidim sam.“

Toni Kovačič

Novice iz Slovenije

Na peti skupščini Zveze prijateljev mladine Slovenije so se govorniki pritoževali nad zanemarjenjem mladine. Referent Milko Vidmar je med drugim navajal, da v Sloveniji nastane letno okoli 6000 novih družin in se rodi 30 tisoč otrok, kar 1900 družin se pa formalno razdere. „Lahko predvidevamo, da skoro tretjina letne generacije otrok ne raste v ugodni socialni klimi zdrave družine,“ je naglašal govornik.

Železniško transportno podjetje Ljubljana je edino v Jugoslaviji končalo lansko poslovno leto brez primanjkljaja, kar je ugodno, saj mora nujno modernizirati vse železniško omrežje v Sloveniji, ki je močno zastaralo.

Splošna plovba v Piranu je v zadnjih letih obnovila in modernizirala svoje ladje. Nova ladja „Kras“ je polavtomatična, najmodernejša v jugoslovanskem pomorskem tovarnem prometu.

Umrli so: V Ljubljani: Draga Vanič roj. Menart, Henrika Pavletič roj. Črnut, Marija Jamik roj. Goršič, Mihaela Rotar roj. Kušar, Alojzij Kugovnik, finančni knjigovodja v p., Leopold Klešnik, upokojenec tobačne tov., Davorina Stele, Srečko Deisinger, dimnikarski mojster v p., Ivo Premk, trgovski potnik v p., Dr. Vladimir Kralj redni prof. Akademije za gledališče, Viktor Jenko, upokojenec tiskarne Ljudske novice, Maruša Zelenko roj. Kramer dipl. ing. arh., Slava Zakočnik, višji kontrolor drž. žel. v p., Marija Sojar roj. Selan, Ivan Primožič, železničar v pok. v Litiji, Terezija Bitenc roj. Kavčič v Kranju, Jože Jurečič v Krškem, Jakob Žitko v Predstranku, Katarina Dolinar v Zmencu, Ivan Novak v Tacnu, Franjo Malašek upok. prof. Kmetijske šole na Grmu, Franjo Žagar, šol. upr. v p., Šentjur pri Celju, Karolina Pintar roj. Leskovšek v Celju, Veronika Trogar roj. Grmek, Mozirje, Štefka Sadnik roj. Kunej, Celje.

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnosti

Poroča. Dne 3. maja sta se v cerkvi Brezmadežnega Spočetja v Belgrano poročila g. Janez Boltežar in gđ. Amalia Ramos. Zakrament sv. zakona jima je podelil ženinov stric g. Matko Borštnar. Za priči sta bila ženinu njegova mati ga. Albina Boltežar, nevesti pa njen oče g. Jesús José Ramos. Mlademu poru želimo vso srečo. Družinska sreča. V družini g. Rajka Leberja in njegove g. Fride se je rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime tme Aleksander. Krstil ga je v farni cerkvi v Churruci g. Franc Grom. Botra sta bila g. Rajko Leber ml. in gđ. Gabrijelca Leber.

Romanje in 21. občni zbor Družabne Pravde

Slovenski socialni delavci, ki se trudijo z razširjanjem krščanskega socialnega nauka in so združeni v Družabni pravdi, so imeli dne 1. maja — na praznik sv. Jožefa Delavca — svoj redni občni zbor, združen z romanjem. Kot kraj romanja in občnega zbora so si izbrali cerkev sv. Jožefa Delavca v San Francisco Solano, kjer župniku naš rojak č. g. Marko Mavrič. Kljub slabemu vremenu se je romanja udeležilo lepo število članov in prijateljev Družabne pravde. Ob 11 je g. Mavrič daroval sv. mašo. Ob tej priložnosti pa se je morda prvič med Slovenci v Argentini zgodilo, da ni pridigal duhovnik, ampak laik. Na prošnjo g. župnika Mavriča je namreč stopil po evangeliju pred oltar g. Maks Jan ter govoril o „tesarjevem sinu — Jezusu“, ki je skupaj s svojim rednikom sv. Jožefom posvetil delo. Govor bo objavljen v listu „Družabna pravda“.

Po sv. maši se je v prostorni dvorani poleg cerkve vršil 21. občni zbor Družabne pravde, ki ga je vodil g. Lojze Erjavec. G. Maks Jan se je v prireditvi besedah spomnil pred kratkim umrlega člana in funkcionarja D. P. Luke Milharčiča. Sledila so poročila odbornikov in nadzornika g. Albina Magistra st., ki je predlagal odboru razrešnico s pohvalo. Po poročilih se je razvila živahna debata o potrebi socialnega študija in dela med Slovenci. Ob tej priložnosti je navzoče toplo pozdravil domači župnik g. Mavrič, ki je naglasil, da naj Družabna pravda, ki je znana po tem, da v njej sodelujejo ljudje različnih političnih nazorov, nadaljuje svoje delo.

Postavitev temeljnega kamna spomenika ukrajinskega pisatelja Ševčenka

Ukrajinci so ustanovili v Buenos Airesu po zgledu drugih narodov Ukrajinsko argentinsko društvo, ki je začelo s svojimi večeri dne 24. aprila s predavanjem prof. dr. Angela Batistessa, člana Argentinske Literarne Akademije. Ga. Ivanečka soproga predsednika Argentinske skupnosti je uvodoma predstavila znanega filologa, literarnega zgodovinarja in kritika, na kar je akademik Batistessa imel svoje predavanje o Tarásu Ševčenku kot pesniku svobode. Na koncu svojega konciznega predavanja je prebral tudi svoj ritmični prevod najbolj znane Ševčenkove pesmi Testament (ki je bila — mimo grede povedana — v slovenščino že dvakrat prevedena — Abram in Debeljak). To predavanje je bilo uvod v slavnostno blagoslovitev temeljnega kamna, ki se je izvršilo v parku „3. februarja“ v Palermu. Komisiji za postavitev spome-

Sledile so volitve tistih odbornikov, katerim je potekala dveletna poslovna doba, ter so bili izvoljeni: za predsednika, g. Maks Jan; za blaginika, g. Franc Tomazin; za upravnika, g. Jože Jonke. Glede urednika pa je dobil odbor pooblastilo, da ga izbere v teku letošnjega leta. Ostali odborniki so obdržali svoja mesta. V nadzorstvo sta bila izvoljena g. Albin Magister st. in g. Lojze Erjavec; za predsednika razsodišča pa g. dr. Jože Dobovšek. Z občnega zbora so bili poslani pozdravi kardinalu Caggianu in predsedniku NO dr. Mihi Kreku ter vsem slovenskim organizacijam.

Po občnem zboru so si udeleženci ogledali obširne župnijske prostore, moderno novo farno šolo — delo agilnega župnika g. Mavriča, ki je v tem proletarskem kraju ustvaril lepo urejeno versko in kulturno središče.

Udeleženci romanja in občnega zbora so se nato usedli k asadu, ki ga je večje pripravil g. Pavle Čibej s svojimi pomočnicami in pomočniki.

CARAPACHAY

9. obletnica doma

Slovenci v Carapachayu so v nedeljo 4. maja proslavili deveto obletnico svojega doma s celodnevno prireditvijo, ki je pričela z dviganjem in pozdravom argentinski in slovenski zastavi, kar je izvršila četa slovenskih skavtov pod vodstvom g. Marjana Trtnika. Po odigranju argentinske in slovenske himne je č. g. msgr. A. Orehar, ob somaševanju č. g. M. Borštnarja in č. g. J. Kodeta, opravil sv. mašo. V govoru je g. msgr. A. Orehar omenjal, da slovenski domovi morajo biti ohranjalci slovenstva in krščanstva ter naj bo ta cilj skupen vsem, čeprav bi bila pota za doseg tega cilja različna. Po končanem sv. maši je bilo skupno kosilo, ki so se ga udeležili številni člani in prijatelji doma s svojimi družinami, katere so okusno pripravljene dobrote iz kuhinje popolnoma zadovoljile. Po nekaj urnem odmoru, ki so ga udeleženci porabili za pomenek z znanci in prijatelji je pričel popoldanski program, v katerem je carapachayska mladina prikazala svoje kulturno delo. Najprej so se pred napolnjeno dvorano predstavili najmlajši s svojim pozdravom. Ljubek nastop je pripravila g. Pezdirčeva. Sledila sta deklamaciji Gregorja Papeža in

Markova nedelja — dan slovenske pesmi v Mendози

Razgibal je zopet naše pevce in zbral v Domu vse prijatelje, ki jih naša pesem še ogreje in vleče!

Mendoški pevski zbor je pripravil svoj letni pevski večer za nedeljo, 27. aprila, z nastopom v Domu ob 6 popoldne.

Za uvod je zapel Sattnerjevo Opomin k petju, ki je ustvarila v dvorani živahno pevsko razpoloženje.

Sledil je kratek nagovor zborovodje prof. Božidarja Bajuka, ki je navzočim povedal naslednje misli.

„Sedmič že praznujemo v Mendози na Markovo nedeljo dan, ki smo ga posvetili naši slovenski pesmi.

V 21. letu svojega življenja in pevskega apostolata stopa naš zbor danes zopet pred vas, da ob vsakoletnem spominu na našega pevskega očeta ravnatelja Marka Bajuka počasti našo pesem, ki naj zadoni med stenami tega našega Doma in najde odmeva v vas vseh.

Zlasti je naša iskrena želja, da odjekne ta slovenska pesem v srcih vse naše mladine!

Našim najmlajšim, ki so bili rojeni v zamejstvu, izven Slovenije, lahko o naši matični domovini Sloveniji mnogo govorimo.

Pripovedujemo ji lahko o njenih prirodnih lepota. Kazati ji moremo našo Slovenijo v sliki in fotografiji.

Opisujemo ji lahko njeno kulturno višino in jo navdušujemo zanjo ob vzorih naših velikih mož, ki so klesali podobo slovenskega značaja s svojim delom ter ustvarjanjem in negovanjem slovenske besede.

Prikazovati ji moremo tisočletno trnjevo pot slovenske zgodovinske preteklosti.

Najbolj živo in najbolj neposredno pa naši mladini lahko nudimo čut domovinske ljubezni z našo pesmijo.

Zakaj pesem se porodi v srcu; pesem privre iz srca — in pesem seže v srce.

Lilijane Hanže pod vodstvom gđ. Homanove. Naslednja točka so bile ritmične vaje deklet in nato gimnastične vaje fantov. Prvo je pripravila gđ. Draganova in drugo g. Korošec Franc. Nato je predsednik doma g. A. Sedej pozdravil navzoče, predvsem predsednika Zedinjene Slovenije in zastopnike domov. Zahvalil se je vsem članom in članicam za požrtvovalno delo za napredok doma in v korist vse slovenski skupini v Carapachayu. S kratkim nagovorom je čestital domu ob devetletnici predsednika Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha. Sledil je prizor „Leni Poldek“, ki so ga izvajali šolski otroci. Preravnala pa ga je gđ. Homanova. Pod vodstvom g. V. Jenka so mladi harmonikarji zaigrali nekaj slovenskih narodnih pesmi. Da je slovenska pesem še živa med dekleti je pokazal dekliški krožek, ki je zapel dve lepi slovenski pesmi. Program je bil zaključen s prizorom „Slovenija“ po zamisli g. A. Petelina. Nastop je bil dobro pripravljen, pokazal delo mladine in tudi dosegel trud starejših, da je mogoče vzgajati mladino v slovenskem duhu in jo v nem ohraniti, seveda pa je za to potrebno veliko požrtvovalnosti. Po končanem programu je pričela prosta zabava, ki je kmalu prišla v veselo razpoloženje ob zvokih orkestra „Golden Tones“.

MENDOZA

Občni zbor Društva Slovencev v Mendози je bil v nedeljo, 20. aprila. Vodil ga je

pianistka Rosalia Bachar, baritonist Nino Bianchi, violinist Boris Čumačenko in sopranistinja Hala Maksymenko. Vsi ti so morali k svojim točkam dodati še po več pesmi. Na konec je sledil prizor iz Ševčenkovega življenja z uporabo njegovih pesmi: Ševčenko dobi navdih za svoje pesmi ob alegoriji trpeče Ukrajine in ji piše pesmi, pridejo ruski policaji, raztresejo pesmi na vse vetrove in odpeljejo pesnika v Sibirijo. Narod medtem zbira raztresene pesmi in jih prebira. Ko se v pred smrti vrne pesnik med narod, mu pokloni svoj knjigo pesmi in stopi na piedestal, ki je bil ves čas na odru, z vrha se spusti stebrovje in pred sabo smo imeli plastičen spomenik Ševčenka, kakršen bo stal v parku Tretjega februarja. To bo prvi spomenik slovenskemu pesniku, ki ga je odobrila država pod Ley 17.330. Slavnosti so se udeleževali tudi predstavniki Slovencev, ki jih je medtem navdajala misel: Morda pride kdaj čas, da bomo postavili tudi Slovenci v tem milijonskem mestu spomenik našemu — Prešernu?

Mi, ki smo že pred skoro 25 leti zapustili domovino in odšli v zdomstvo, imamo eno srčno željo:

da se naš slovenski življenj ohrani v tujem svetu, v zamejstvu tudi pri naših potomcih.

Z največjo ljubeznijo, gorečnostjo in požrtvovalnostjo jim moramo zatorej vcepjati ljubezen do naše slovenske besede in do naše slovenske pesmi.

To dvoje: naša beseda in naša pesem — je za naš narodni obstanek v zamejstvu — kakor tudi v domovini — življenjsko najpomembnejše.

Težka, bratje in sestre, s trnjem obrastla je bila naša pot iz domovine v begunstvo, v zdomstvo in v zamejstvo! Kdo izmed vas ne pomni in ne čuti vseh prestopnih težav in bolesi!

A s pesnikom Župančičem v zavesti zadoščanja lahko danes kličemo:

Ali pesem ne umrē
in v najtežjih časih
v vedno novih glasih
mi iz srca vre.

Pred dobrimi desetimi leti je v Ljubljani izšla strokovna knjiga o zborovskem petju.

V uvodnem stavku pravi pisec knjige med drugim tudi tele pomembne besede:

„Jezik in narodna pesem sta bila v vseh časih najmočnejše, dostikrat edino orožje posebno majhnih narodov v boju za obstanek. Narod, ki hoče ohraniti svojo narodnost, mora ohraniti predvsem svojo besedo in pesem.“

Slovenci, najbolj tisti izven meja domovine (Koroška, Primorska) in izseljenci (Amerika, Westfalska, Belgija, Francija) so obdržali svojo narodnost v nemajhnem ravno zato, ker so se vztrajno prijemali materinega jezika, svoje pesmi in domače kulture. S tem se najočitneje priznavajo k narodu, iz

predsednik Grintal Luka. Navzoči so sprejeli poročila odbornikov razpravljali o bodočem delu Društva. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen dosedanj odbor in sicer: predsednik Grintal Luka, podpredsednik Bajda Pavel, tajnik Bajda Jože, blaginikarka Petrena Matilda, gospodar Jerovšek Franc, odborniki: štirin Janez, Jerovšek Francka, šmon Tado; namestnika Grošelj Miha in Hirschegger Miha. Nadzorni odbor: šmon Vladimir, Grebenc Stane, žumer Jože. Razsodišče: Božnar Pavel. Šolski odbor: Grintal Luka, Bajda Pavel, Jerovšek Kristina.

SLOVENSKA VAS

Blagoslovitev novih šolskih prostorov v Hladnikovem domu

Prejšnjo nedeljo se je združena z akademijo šolske mladine izvršila blagoslovitev šolskih prostorov v Hladnikovem domu. Udeležba je bila zelo lepa. S svojo navzočnostjo nas je počastil tudi predsednik društva Zedinjena Slovenija g. Božo Stariha.

Dasi za šolski pouk okrog 100 otrok služijo vsi prostori Doma, je Slovenska vas zgradila v prvem nadstropju še tri izredno prikupe sobe. ki služijo razdelitvi otrok po razredih. Navzoči so si nove sobe ogledali in vikar rev. Janez Petek CM ih je po lepem priložnostnem nagovoru blagoslovil.

Sledila je pestra akademija šolskega tečaja I. F. Barage pod vodstvom voditeljice šole ge. Zdenke Jan. Da pokažejo, kaj znajo, so prišli na vrsto vsi razredi, od najmanjših, ki so se odlikovali v otroški pristrčnosti, pa do starejših, ki so nastopili z deklamacijami, prizorčkom in petjem.

Pri prireditvi je sodeloval celotni učiteljski zbor slovenskega šolskega tečaja. Dodali bi samo še, da se je pred kratkim ustanovil šolski odbor, ki v okviru društva Slovenska vas skrbi za potrebe šole.

Boni za dograditev Hladnikovega doma

Odbor društva Slovenska vas je bil mnenja, da je umestno izdati posebne bone za dograditev doma. Pokojni msgr. Hladnik je že s samim dejstvom, da se je toliko trudil za našo naselitev v Argentini, storil veliko uslugo vsem rojakom v Argentini, da ne štejemo drugih dobrot, katere nam je neprestano izkazoval. Zaradi tega se bo društvo Slovenska vas obrnilo tudi na rojake drugod po Argentini s prošnjo, naj vsakdo kupi vsaj en bon, ki stane samo 100 pesov. Prepričani smo, da ne bo nikogar, ki bi to skromno sodelovanje odklonil.

Vsak teden ena

Dr. Gregorij Rožman, kot bogoslovec prvega letnika

Stopil bi na strmo goro,
vžival naše zemlje kras,
gledal njeno bi lepoto
pa zaval bi naglas.

Kje je zemlja tako krasna,
kje stanuje tak še rod.
Ni ga najti v svetu širnem,
če iskal bi ga povsod.

katerega so izšli, in s tem se uspešno borijo proti vplivom, ki jih hočejo od-tujiti rodni zemlji.

Tisti narodi in posamezniki, ki so zanemarili svoj jezik in narodno pesem, so svojo narodnost praktično že zapravili. S tem, da so se dali okužiti od tujih vplivov, so zapravili najpristnejše narodnostno spričevalo in zato ne morejo več nastopati kot čisto narodna enota'...

Tako nam govori ta knjiga.

Spomnil bi vas pa še rad na našega svečnega narodnega vzgojitelja in buditelja Antona Martina Slomška, ki je zapisal, da

„slajše reči na svetu ni,
kakor je pesem lepa.“

In še je zaklical slovenskim rojakom:

„Ni jih na svetu ljudi,
ki bi rajši peli kakor Slovenci!“

In za ta naš mendoški praznik slovenske pesmi vam tudi mi, vaši pevci, s Slomškom kličemo:

„Lepšega daru ne vem,
kakor jim čedno pesmico dati.“

Šopek takih pesmi smo vam pripravili tudi za nocojšnji pevski večer.“

Po teh zborovodjevih besedah je v prvem delu pevskega programa ob spremljajočem zborovodjevem komentariju k posameznim skladbam zbor odpel: Čolničku (V. Parma), Planinka (A. Foerster), Po jezeru (M. Hubad) in Ej zato (Mav-Bajuk). Nato sta bili na vrsti ob klavirski spremljavi (Marko Bajuk, ml.) dve skladbi: Slovenskim mladencam (H. Volarič) in Dobro jutro (Dr. Schwab).

K zaključku spomnil vseh mendoških Markovih godovnjakov in mladi pianist Marko Bajuk, ml. jim je v voščilo zaigral dve narodni pesmici.

V drugem delu je zbor zapel šopek narodnih in ponarodelih: Mrzu veter (koroška-O. Dev.), Le sekaj smrečico (A. Mihelčič), Pojdam u rute (koroška-M. Bajuk; s solističnim vložkom ge. Katicke Bajukove), Luna sije (Prešeren-M. Hubad), Spov ptice pojo (koroška-O. Dev.), Ne hodi mi todi po noči (iz Slov. Benečije-R. Orel), Zbadljivka (E. Adamič), Slavec (iz Tržiča-M. Bajuk) in Kdaj moramo piti (dolenjska-p. H. Sattner).

Za sklep je zborovodja spregovoril: „Po tem pristrnem večeru boste z vtisi naše domače melodije odšli na svoje domove in v vsakdanje življenje. Naj nas vse skupaj spremlja Stritarjeva beseda, ki jo je zapisal v svoji pesmi: Zemljo naj Slovan obhodi; koder koli pot ga vodi, on po tebi hrepeni, o! slovenska pesem ti!“

Zbor je za konec zapel Premrlovo Slovensko pesem (besedilo J. Stritar).

Večer je ob naši lepi pesmi in ob pogledu na pevski zbor, ki je sicer zadnje čase nekoliko razredčen, a so mu vrzeli izpolnili novi mladi obrazi vsi žareči v veselju do petja, nudil nam vsem skupaj veliko zavest zadoščanja ob upanju, da naša pesem še ne bo utihnila v Mendози in da bomo zvesto še sledili klicu pokojnega ravn. Marka Bajuka: „Še bomo peli!“ Eb

SLOVENC I PO SVETU

RIM

Visoko odlikovanje. Papež Pavel VI. je dne 3. marca odlikoval g. Romana Rusa z redom viteza sv. Silvestra. Odlikovanje mu je izročil kardinal Marella v uradu za nekristjane, kjer je g. Rus vodja tiskovnega oddelka in knjižnice. Ko je kardinal Marella izročil odlikovanje, je omenil, da je g. Rus drugi Slovenec, kateremu on izroča papeško odlikovanje. Prvi je bil poslanik dr. Pitamic v Washingtonu. G. Rus je v zahvali poudaril, da ga ne sprejema v svojem imenu, ker se ne zaveda nobenih posebnih zaslug, pač pa ga sprejema kot priznanje zvestobe Cerkvi za tiste, ki so v domovini; dalje za tiste, ki so zaradi te zvestobe darovali svoja življenja, in za tiste, ki so morali iz istega razloga zapustiti domovino in sedaj žive po vsem svetu. — G. Rusu toplo čestitamo k visokemu in zaslužnemu odlikovanju.

Goriška in Primorska

Ljubljanski bogoslovci v Gorici

Ljubljanski bogoslovci so se odzvali povabilu, da pridejo na obisk v Gorico. Prišlo jih je 60 v nedeljo, 20. aprila v spremstvu dekana teološke fakultete v Ljubljani dr. Vilka Fajdiga. Takoj po prihodu zjutraj so šli v cerkev sv. Ignacija na Travniku, kjer je bilo ob 9 običajna slovenska sv. maša. Cerkev je bila napolnjena z verniki, kot za najbolj slovesne prilike. Somaševali so dr. Vilko Fajdiga, dr. Rudolf Klinec in urednik Družine Drago Klemenčič. Na koro so pa prepevali ljubljanski bogoslovci. Verniki so ugotavljali, da je bilo to bogoslužje, ki ga Slovenci v Gorici še niso doživeli. Prevzelo je vse navzoče.

Po službi božji na Travniku je večina bogoslovcev odšla na Doberdob. Nekaj jih je sodelovalo pri sv. maši v števerjanu in na Jazbinah. Po kosilu v goriškem semenišču so obiskali Staro goro.

Ob šestih zvečer se je pričel koncert, ki je bil zelo dobro obiskan. Mnogi so morali stoje slediti zanimivemu sporedu, ki je bil razdeljen na tri dele. Na začetku je goste iz Ljubljane pozdravil msgr. Franc Močnik, nato pa je zbor bogoslovcev „Stanko Premrl“ pod vodstvom svojega dirigenta semeniškega profekta Rafka Valenčiča zapel osem verskih pesmi. Sledile so religiozne popevke, enajst po število, ki jih je zelo učinkovito podal vokalno-instrumentalni ansambel slovenskih bogoslovcev „Klicarij“. Tako mladi kot starejši so bili očarani nad to novo zvrstjo cerkvene glasbe. Navdušeno ploskanje ob vsaki točki je pričelo, da se mladi „Klicarij“ našli topel stik z občinstvom. V tretjem delu koncerta je pa zbor bogoslovcev

I. kulturni večer SKA

Slovenska kulturna akcija bo začela svojo redno sezono s prvim letošnjim kulturnim večerom, posvečenim 15-letnici SKA, ki bo v soboto 17. maja 1969 točno ob 19.30 v gornji dvorani Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158. Naslov večera je „Razgovor o kulturni akciji“. Večer je zamišljen kot okrogla miza, kjer bodo govorili univ. prof. dr. Vinko Brumen o poslanstvu SKA, dr. M. Gogala o razmerju SKA do drugih organizacij, tajnik univ. prof. dr. A. Kukovica D.J. o pravih, univ. prof. dr. Tine Debeljak o delovnem načrtu in g. Lado Lenček CM o anketi in gospodarskem stanju SKA. Posebna zanimivost večera je tudi dialog z navzočimi obiskovalci večera, ki bodo lahko svobodno vpraševali o vsem, kar zadeva Kulturno akcijo in neno delo. — Opozorjamo na večer posebno akademike in višješolce, saj so te prireditve še posebej njim namenjene. — Večeri bodo letos redoma vsako prvo in tretjo soboto v mesecu, torej 7. in 21. junija. Drugo predavanje — dne 7. jun. — bo imel prof. dr. Srečko Baraga o Italiji in slovenskih mečali f. 1919, o čemer bomo še posebej poročali. Tudi bo SKA sodelovala pri spominu na žrtve komunizma v revoluciji na dan proslave 1. junija v Slovenski hiši. Vabljeni vsi.

Duhovno branje za mesec maj

Konec lanskega leta je prof. dr. Filip Žakelj izdal knjižico o Baragi pod naslovom *Za Bogom vredna največje časti*. Je to knjiga o Baragi in Mariji, kot pove podnaslov. Nam se je zdelo umestno, da poročilo o tej knjigi prinesemo v mesecu maju, ki je Slovincem še vedno posvečen Mariji, čeprav velja Argentincem mesec oktober za tak mesec. Komu se zdi naslov morda malo nenavaden, kajti bolj naraven bi mu gotovo bil „Za Bogom častimo Marijo najprej“. Toda pisatelj je našel v Baragovih spisih isto misel povedano z besedami, ki jih je dal v naslov, ker so — Baragove. To hoče povedati, da je naš svetniški kandidat za Bogom največjo čast pripisoval Mariji kot božji Materi in posrednici med Njim in Bogom preko svojega Sina, ki je druga božja oseba. Prof. Žakelj je tokrat pogledal na življenje Baragovo pod vidikom njegove ljubezni do Marije in do njenega češčenja v najrazličnejših načinih. Tako je knjižica pravzaprav celoten življenjski skofa Barage od rojstva do smrti, gledan pod vidikom češčenja Marijinega. Žakelj je imel še to srečno misel, da je ta „življenjski“ razdelil na 31 kratkih poglavij, to se pravi: za vsak dan v mesecu kratek odlomek. Tako so nastale resnične „šmarnice“ za letošnje leto in jih kot take tudi priporočam. Resnično lepo duhovno branje za Marijin mesec maj.

Žakelj izhaja pri Baragi že od ma-

nastopil s šestimi narodnimi pesmimi. Zadnja je bila Vodopivčeva „Pobratimija“.

Z gromkim aplavzom se je občinstvo poslovilo od nastopajočih. Vsi so bili srečni, da so mogli doživeti tako lep večer. Srečni pa so bili tudi bogoslovci. Njihov obisk pri bratih in sestrah to stran meje jim je odkril košček zemlje, ki želi ostati slovenska in ki si prizadeva, da bi luč Kristusovega nauka ostala svetel plamen in zvezda vodnica tudi bodočim slovenskim rodovom.

PO ŠPORTNEM SVETU

Jugoslavije ne bo v finalu za svetovno prvenstvo v nogometu. Pretekli četrtek je v Barceloni španska nogometna ekipa pokopala sicer mahne ure jugoslovanskih nogometašev. Španija je premagala Jugoslavijo z 2:1: s tjo zmago pa ni sebi prav nič koristila, ampak le Belgiji. Tudi sicer so bili jugoslovanski upi prav majhni, saj bi za uvrstitve morala premagati Španijo in nato še Belgijo, to zadajo pa vsaj s 3:0.

Španci so v prvem polčasu imeli rahlo premoč, prvi gol je zabil Bustillo v 21. minuti, šest minut zatem je Amancio ro napaki vratarja Čurkovića dal še drugi gol. V drugem polčasu sta Pirić in Katić zamenjala Osima in Acimova. Ta sprememba je dala jugoslovanski ekipi izredno hitrost ter je popolnoma potisnila Španijo v obrambo. Kljub vsemu se je španska reprezentanca uspešno branila. V 21. minuti je Pavnović znižal rezultat na 2:1.

Prvak slovenskega ekipnega košarjanja je kranjski Triljav: za državno prvenstvo so se uvrstili še Branik iz Maribora, Gradis iz Ljubljane, Konstruktor iz Maribora in Slovenija-cesta (Lj.). Iz slovenske lige, ki šteje 16 klubov, so izpadli Pionir (Novo mesto), Fužinar z Raven, Maribor in Ljubljana-center.

Svetovni nogometni klubski prvak Estudiantes iz La Plata je v črti v prvi semifinlni tekmi premagal Universidad Católica s 3:1. V povratni tekmi v La Plati verjetno ne bo imel težjih težav. Drugi finalist južnoameriškega prvenstva je Nacional iz Montevidea. Nacional je premagal v prvi tekmi Peñarol, tudi iz Montevidea, z 2:0. V drugi tekmi je zmagal Peñarol z 1:0. tretja odločilna tekma se je končala neodločeno 0:0 tudi na 30 minutnem nadaljku. Zaradi boljše razlike v golih se je uvrstil Nacional.

NOVO OBVEZNO POSOJILO V JUGOSLAVIJI

Zvezna vlada je izdala zakon o obveznem posojilu za kreditiranje obnove objektov poškodovanih zaradi potresa na območju Bara in Ulinja v Črni gori. Posojilo morajo podpisati vse poslovne banke v državi v višini 1,5% hranilnih vlog ob koncu leta 1963. Polovico posojila morajo vplačati do konca julija 1969, drugo polovico pa do konca julija 1970.

Za vplačane zneske bodo banke dobile obveznice, glaseče se na ime, ki se bodo obrestovale s 6,5% letno, amortizirale pa se bodo v 10 letih.

PRISPEVAJTE V TISKOVNI SKLAD SVOB. SLOVENIJE!

OBVESTILA

Petek, 9. maja:

I. prosvetni večer Zedinjene Slovenije v mali dvorani Slovenske hiše ob 20.

Nedelja, 11. maja 1969:

Romanje v Luján.

Četrtek, 15. maja 1969:

Sestanek Lige Žena Mati ob 18 v Slovenskem domu v San Martinu.

Sobota, 17. maja 1969:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20 asado za članstvo in prijatelje doma. Prijave pri odbornikih.

Prvi kulturni večer SKA točno ob 19.30: Razgovor o Slov. kult. akciji. V Slovenski hiši.

V San Martinu v Domu ob 18 občni zbor staršev ljudskošolskega tečaja in volitve naviga odbora.

Nedelja, 18. maja 1969:

SDO v San Martinu: sestanek s predavanjem ge. Kraljeve.

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 16 tradicionalne kolone.

V Slomškovem domu družinska nedelja. Na sporedu vzgojno predavanje.

Sobota, 24. maja 1969:

V Slovenski hiši ob 17.30 prvi sestanek staršev dijakov Slovenskega srednješolskega tečaja. Predaval bo dr. Kukovica o problemih današnje mladine.

V Slovenskem domu v San Martinu zvečer proslava prve obletnice obstoja slovenskega orkestra „The Goldentones“.

Na Pristavi ob 20. 2. prosvetni večer. Predava g. Fr. Markoč: Evropa v slikah.

Nedelja, 25. maja 1969:

Proslava 20-letnice Vestnika na Pristavi. Ob pol 10 sv. maša, nato zborovanje, razstava in asado.

Četrtek, 29. maja 1969:

Odbor Zveze mater in žena ob 16 v Slovenski hiši predavanje ge. Rejevo: Dokler vaju smrt ne loči.

Nedelja, 8. junija 1969:

V Carapachayu v Slov. domu kolone.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Voditeljski tečaj, ki ga vodi prof. Tine Vivod, se bo nadaljeval v nedeljo, 18. t. m., po sv. maši. V nedeljo, 11. maja, zaradi romanja v Luján tečaj odpade.

Slovenski tečaj, ki ga prireja Zedinjena Slovenija, je vsako soboto ob 15.30 v Slovenski hiši (Ramón Falcón 4158). Izjemoma se lahko vpišejo še novi obiskovalci tečaja, ker se bodo v soboto, 10. t. m., ponovile predelane lekcije.

Sejo voditeljskega sveta šolskega odseka Z. S. bo v sredo, 21. t. m., ob 19.30 v Slovenski hiši. Ob 18.30 bo sestanek za pripravo berila za 5. in 6. razred. Na oboje vabljeni vse učiteljstvo.

Opozorjamo na knjigo o škofu dr. Rožmanu I. del, ki jo je spisal dr. Jakob Kolarič. Knjiga obsega 380 strani z zanimivimi slikami. Knjiga je, kot je zapisano na uvodni strani „duhovna pedoba velike osebnosti na prelomnici časa“.

Cena knjigi je v Argentini: vezana \$ 1.600, v dolarjih 5 dol. in v Avstriji 105 šilingov. V Argentini jo lahko naročite v dušnopastirski pisarni v Slovenski hiši.

Knjižnica Zedinjene Slovenije posluje v ponedeljek, sredo, četrtek, petek od 18 do 20 ure, vsako soboto ob priliki šolskega tečaja in vsako nedeljo po sv. maši.

Dr. Tone Žužek ADVOKAT

Uraduje za rojake ob sredah in petkih od 17—19

Na telefonu 47-4852 tudi dopoldne

Lavalle 2331

5. nadstropje, pisarna 10

Ena kvadra od subte. „Pasteur“

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

C. José E. Uribarra 235, Cap. Fed. Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Dr. FRANC KNAVS ODVETNIK

Lavalle 1299, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Luján, Alte. Brown 100

T. E. 105 ali 516

V petek in soboto od 9—13

VI VABLJENI NA

I. OBLETNICO ORKESTRA ‘THE GOLDEN TONES’

V soboto, 24. maja ob 21. uri v Slovenskem domu v San Martinu. Sodelovala bosta dva orkestra.

Je to Vaš problem?

Kje dobiti posojilo? Kam naložiti denar? Predno se odločite, vprašajte v

SLOVENSKI HRANILNICE Z. Z. O. Z.

C. C. SLOGA Ltda.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: torek, četrtek, sobota od 16 do 20.

Pravna posvetovalnica, ki jo vodi dr. Vital Ašič, vsako prvo in tretjo soboto v mesecu od 17 do 19.

ESLOVENIA LIBRE

Edito: responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Correo Argentino Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 996.221

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1969: za Argentino \$ 2.700.—, Pri pošiljarju po pošti \$ 2.800.—; ZDA in Kanada 13 USA dolarjev; za Evropo pa 15 USA dolarjev za pošiljanje z avionske pošte. — Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLOVENSKA PRISTAVA

v Castelarju bo 18. maja ob 16. uri.

Dnevni red:

Poročila odbornikov, predlogi in slučajnosti

Vabljeni vsi člani in prijatelji!

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

pesem Opominjevanje eniga duhovni: pastirja na svoje oučice v sredi svetike leta 1826, v kateri prosi Marijo za uspeh svetega leta. Naslednje knjige, ki jih odslej prof. Žakelj razbira pod različnimi marijanskimi vidiki, je najprej (l. 1830) njegov prevod Engstlerjevega „Pospnemanja Marije“, ki ima pri Baragi naslov *Od počevanja in posnemanja Matere božje*, ki je bila po šestdesetih letih spet prva knjiga o Mariji v naši književnosti (od l. 1769); potem vse nadaljnje: Dušna paša, Nebeske rože, Obiskovanje Jezusa Kristusa v Prev. Rešnjem Telesu in pozdravljenje Marije, Prečiste Device, Premišljevanje o štirih poslednjih rečeh, Zlate jabelka, pa tudi oznake njegovih indijanskih knjig, v kolikor mu je vsebina znana, pisem, škofijskih aktov, dnevnikov itd. Na podlagi tega originalnega gradiva ter vse doslej znane baragovske literature je sestavil prezeze Baragovega češčenja Marije. Njej je posvetil vse svoje misijone, imenujoč jo za zavetnico in Njej je posvetil prvo in še celo vrsto novih cerkv. Žakelj citira Baragovo razlago Češčenje Marije (daljšo in krajšo), Angelovega pozdrava, tudi svetega rožnega venca. O tem je napisal lep uvod v knjigo Mihaela Hoffmanna: „Pripomočnik sveti rožni kranc Bogu in Mariji dopadljivo moliti“. Bil je velik častivec Jezusovega in Marijinega imena, saj ju je imel celo na svojem pečatu, ter mu je bilo dano, da je umrl prav na praznik Imena Jezusovega. V vseh nesrečah in težavah se je zatekal k Mariji. Posebno jo je prosil za pomoč

pri spreobrnitvi grešnikov. Pri obhajanju najsvetejših skrivnosti; pri pripravljanih in zahvalnih obhajalnih molitvah se je vedno priporočal Bogu po Njej. Posebni kult je gojil do Zalostne Matere božje. Ker je svoj čas kot kaplan moral ubogati svojega škofa in prenehati s Kronicami, je kot škof pospeševal Bratovščino brezmadežnega Srca Marijinega, ki jo je ustanovil pet dni pred razglasitvijo lverske resnice o brezmadežnem spočetju Marijinem. Posebno poglavje je posvečeno Baragovim Marijinim cerkvicam, v katerih so peči Riharjeve Marijine pesmi v angleškem besedilu. Bil je romarski obiskovalec Marijinih božjih poti, ter častivec Njenega ženina sv. Jožefa, kateremu se je priporočal za srečno smrt, kot jo je doživel on: v naročju Jezusa in Marije. Zadnje poglavje je posvečeno Mariji Pomagaj, ki jo je častil tudi Baraga še pred brezjanskim kultom, kajti l. 1854 je poslal v Ljubljano lepo podobo Marije Pomagaj za lastnoročnim podpisom in datumom 23. marca. Zdad pa je središče dela za Baragovo beatifikacijo prav na ameriških Brezjah, pri franciškanih v Lemontu, kjer počiva tudi Baragov škof dr. Rožman. Vse to Baragovo marijansko življenje pa je prof. Žakelj vključil v primerjavo z največjimi odloki o Marijinem češčenju II. vaticanskega koncila, ki prav tako postavlja Marijo na mesto, ki ga ima tudi v Baragovem svetniškem življenju: „Za Bogom vredna največje časti“.

To je Žakljev marijanski življenjski pis škofa Barage, ki se lahko bere kot

šmarnice. Toda vrednost te knjige je še neke drugje: v njegovi znanstveni priredbi. Vsi dosednji življenjepisi so ineli to veliko napako, da so bili poljudni in brez navedbe virov, odkod črpajo podatke. Žakljev je izjema. Vsak njegov podatek je pod črto dokumentiran in na koncu je važnejša literatura, iz katere je črpal. Vse to podaja kontrolno nad delom, katerega bo posebno izobraženec vesel. Ni zbirka pobožnih vzdihov od drugod, kakor samo iz Baragovih del. In to ima še eno posebno vrednost: gre za Baragovo religioznost in duhovno izpopolnjevanje ter za njegove čednosti, stvari, ki jih mora predvsem komisija za proglasitev svetnikom v prvi vrsti raziskovati. Njej podaja Žakelj mnogo gradiva, in to — dokumentiranega. To je posebna vrednost te knjige: kljub temu, da je v opisnem delu poljudna, je v dokumentiranem znanstvenem. Razpade torej v dva dela. In to je v knjigi tehnično, tiskarsko slabše rešeno: pripombe so tiskane pod črto slednje strani in so ponekod obširnejše kot tekst nadnjimi. To odbi-ja preprostega bravca, ki se ustraši citiranja citatov. Ali se ne bi moglo opombe tiskati za vsakim poglavjem, ali morda še boljše: na koncu knjige? Tako bi bila knjiga resnično taka kot je v svojem dualizmu: v tekstu poljudno šmarnično branje za mesec maj, v opombah znanstveno dokumentiran življenjski pis škofa Barage pod vidikom Marijinega češčenja.

Tine Debeljak